

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in ponedeljka ob 5 popoldne.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Vs dopis naj se pošilja uredništvu lista. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo in rokopi si se ne vračajo.

Objavitelj in odgovorni urednik Štefan Godina. Lastnik konsorcij lista „Edinosti“ — Tisk tiskarne „Edinosti“, vpisane zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave št. 11-57.
Naročnina znaša: Za celo leto K 24.—
za pol leta 12.—
za tri mesece 6.—
Za nedeljsko izdajo za celo leto 5-20
za pol leta 2-60

VEČERNA EDINOST

Posamezne številke se prodajajo po 6 vinarjev, zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene kolone
Cene: Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 10 vln
Osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov mm po 20 vln

Oglasi v tekstu lista do pet vrst K 5.—
vsaka nadaljna vrsta 2.—
Mail oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev

Oglase sprejema inšeratični oddelek „Edinosti“. Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plača in toži se v Trstu.
Uprava in inšeratični oddelek se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštnoštevilnični račun št. 841.652.

Naše čete napredujejo proti Belgradu. - Turške zmage.

Položaj na severnem in južnem bojišču.

DUNAJ, 19. (Cenzurirano). Operacije proti ruski glavni moči potekajo ugodno. Iz velikega števila ujetnikov, ki jih je zajela naša armada, ki operira severno od Vistle, se da sklepati, da se je posrečilo na podlagi nove grupacije nepričakovano nastopi ruske čete.

V Galiciji so bili poizkusi Rusov, da bi prodrli proti Karpatom, prav tako zavrnjeni kakor ponovno prodiranje proti zapadni Galiciji.

Na južnem bojišču napreduje naš napad proti pozicijam srbskih zadnjih čet na vzhodnem bregu Kolubare. Operacije, ki so uvedene ob Savi navzdol proti Belgradu, bi znale s sodelovanjem drugih moči kmalu povzročiti zelo razveseljiv dogodek. — (»Tagespost«).

S srbskega bojišču.

Položaj na bojišču.

BUDIMPEŠTA, 18. (Cenzurirano v »Tagespost«). »Az Est« poroča z južnega bojišču: Naše čete prodirajo nevdružljivo ob Savi nizdol. Srbi so bili prisiljeni opustiti svoje prve obrambne pozicije. Z Donave obstreljujeta monitorja »Eas« in »Szamos« srbske pozicije, dočim ostali monitorji podpirajo ob Savi prodirajoče čete. Položaj monitorjev je zaradi min zelo težaven. Lovilci min venomer odstranjajo mine.

Naše čete so po zavzetju Valjevega zasledovale Srbe sedem kilometrov daleč od mesta. Nato pa je bilo prodiranje ustavljeno, ker so čete dobile dva dni odpočitka. Glavna srbska moč se je umeknila čez Kolubaro proti Aranjelovcu, kjer se nahajajo pripravljene pozicije. Druga srbska kolona se umika v neredu po cesti proti Gornjemu Milanovcu. Naše čete so osvojile velik del srbskega terena južno od Mionice. Naše čete uporabljajo od or za nove grupacije.

Sporočilo našega glavnega stana.

DUNAJ, 20. (Kor.) Z južnega bojišču se uradno poroča: 20. novembra. Delni boji se vrše na vsej fronti. Napad na dobro utrjene pozicije pri Lazarevcu napreduje ugodno. Včeraj smo ujeli 7 častnikov in 660 mož. Neugodno vreme. Na višinah en meter snega, v nižavah povodenj.

Z nemško-francoskega bojišču.

Francozi se umikajo pri Reimsu.

AMSTERDAM, 19. (Cenz.) »Amsterdamer Courant« poroča, da se je morala francoska bojna črta pri Reimsu premakniti nazaj. Mesto Reims drže Francozi še vedno od najljutejših bojih.

Boji okrog Vperna.

BEROLIN, 19. (Cenz.) »Lokalanzeiger« poroča iz Zeneve: Na levem bregu Moze poveljujoči francoski general je prejel včeraj popoldne ob 3 sporočilo, da je nemški napad proti onemu delu vasi Chauvencourt ki je ostal francoski, dozdnevno začel poje-mati. Strahovita eksplozija, posledica min, ki so jih Nemci položili pod strelske jark-e, je razrušila vso francosko pozicijo. — Število žrtev je zelo veliko. Nemci so za-sedli tudi sosednje točke poleg Chauvencourta. Odlikovala se je pri tem nemška infanterija, posebno v gozdovju pri Bixschotte. Nemci tudi še nadalje obstreljujejo Reims.

Generalni major pl. Voigt-Retz.

BEROLIN, 19. (Kor.) Wolffov urad poroča: Veliki glavni stan. — Generalni ma-jor pl. Voigt-Retz je v noči od 18. na 19. t. m. nenadoma umrl na srčni kapi. Njegov naslednik še ni določen.

Rusko-turška vojna.

Boji na kavkaškem bojišču.

CARIGRAD, 19. (Kor.) Sporočilo glavne-ga stana pravi: Dva dni sem že naša ar-mada silno napada rusko armado, ki je za-vzela pozicije na črti Azab—Zazak—Kho-chab ob mejl.

Z božjo pomočjo je osvojila naša arma-da z bajonetnim naskokom višine v oko-lici Azaba, ki jih je sovražnik izredno utr-dil. Boj se z nezamisljano silovitostjo na-daljuje ugodno za nas.

Naše čete, ki prodirajo proti Batumu, so zadale sovražniku še eden velik poraz, so zasedle pozicije Zazovtar in Kura, vzlele Rusom eno zastavo, zajele šest častnikov, med njimi enega podpolkovnika in kozaškega stotnika ter več nego sto vojakov ter osvojile štiri topove, en avtomobil, večje število konj in večjo množino živl. Ruske izgube so velike. Ostanek je v neredu pobegnili proti Batumu.

Naše čete, ki prodirajo v Zairbejdžum, so se spopadle 16. t. m. z močnim ruskim oddelkom. Rusi so bili potlačeni ter so izgubili dva častnika in sto mož mrtvih.

Voditelji perzijskih plemen, ki so bili do-šleji v ruski službi, so se priključili s svo-jiimi plemeni nam.

Portugalske čete v Egiptu.

FRANKOBROD o. M., 19. (Cenz.) Aten-ski list »Embros« poroča: V Aleksandrijo so dospelo portugalske čete, namenjene za obrambo Sueškega prekopa.

Nemški glas o sodelovanju naše vojske na severnem bojišču.

BERLIN 19. (Kor.) Govorec o vojnem po-ložaju na Poljskem piše »Berliner Tage-

blatt«: Javno se kaže v tem razdobju bojev na Poljskem sodelovanje avstro-ogrške vojske, ki je vnovič pokazala svojo nezlomljeno bojno silo. Ni nobenega dvoma, da ima Avstro-Ogrska v svojem na žrtvah bogatem odporu proti ruskim napadom vedno le skupni položaj pred očmi, da se ne spušča v sicer zaželjive stranske operacije v lastni deželi ter ne razcep-lja, ko gre za to, da se po enotnem po-stopanju veliki vspeh pripravi ali do-seza. Res je, da so boji v Karpatih za sedaj podrejenega pomena. Na Poljskem se odloči usoda ruske armade, bodi pa že kmalu, ali kasneje.

Ostru sodba o Angliji.

BERLIN 19. (Kor.) Generalni ravnatelj hamburško ameriške parovlone družbe ob-javlja n stopno izjavo: »Times« prinašajo v nekem članku svojega dopisnika v Nemčiji — est, da odlični patriotje od dne do dne jasneje vidijo, da ne moremo premagati Anglije. Ker med navedene može spadam izlasti tudi jaz, mi je ležeče, da k nastiram, d po mojem mnenju je Anglija že danes remag na. Kaj Anglija, ki v tiki vojni skriva svoje brodoge in si ne upa tja ven na morje, je nehala biti stara Anglija. S tem je pred vsem enkrat za vselej izgubila pravico, da bi imela besedo, ko gre za vprašanja evropskega ravnotežja Ballin.

Bolgarsko narodno udruženje prepušča odločitev vasil.

SOFIJA 19. (Kor.) (Ag. Tel. Bulg.) Vo-dilni odbor narodnega udruženja objavlja izjavo v smislu, da je le na vladi da pre-soja potrebe trenutka in določi čas za z-se-denje Maked nije, ne da b puščala vplivati na se po zborovanjih in javnih man-festa-cijah.

Ogorčenje Bolgarov proti Srbom.

SOFIJA 19. (Agence Tel. Bulg.) Vedenje oficij. znega srbskega novinstva, posebno pa vl dneva glasila »Samouprava«, ki je pod vodstvom ministrstva za vnjanje stvari, ki nekolik časa sem jako provokatorično piše proti Bolgarski, vzbuja hudo og. rčenje. Po-uitič i krogi so razdraženi. Cinični ton v posamičnih srbskih listih, ki se pojavlja c lo v trenačkih, ko srbsk armada doživlja na bojišču poraz za porazom, govori jasno o nepoboljivosti Srbov.

Proslava spominu pob. cesarice Elizabete.

BUDIMPEŠTA 19. (Kor.) Povodom go-ou biakopokojne kraljice Elizabete so bile po vsej deželi šole zaprte. Povsoli so se vršile službe božje v spomin kraljice.

Vojni dar nemških strojevodij.

BERLIN 19. (Kor.) Cesarica Avgusta je sprejela danes popoldne odposlanstvo dru-štva nemških strojevodij, ki je izročilo po-tem društvu nabrane vojne prispevke v znesku 120.000 mark. Cesarica se je razgo-varjala podrobno z vsakim poedincem in je izražala svoje veselje na bogatem daru, ki se v glavnem odda centralnemu odboru Rdečega križa v nadaljnje izpopolnjevanje la-zaretnih vlakov, manji del pa, primerno želji darovateljev, onim delom vshodne Prusije in Alzacije, ki so posebno prizadeti po vojni.

Vojno posojilo.

PULA 19. (P.) Kakor doznajemo je skle-nil odbor tukajšnje »Istarske posojilnice« podpisati iz rezervnega fonda 50.000 K na vojno posojilo.

Omejitev prodajanja alkoholnih pijač na Finskem.

PETROGRAD, 18. (Kor.) Car Nikolaj je potrdil naredbo o omejitvi prodaje al-koholnih pijač na Finskem za dobo vojne.

Angleški Rdeči križ za Srbijo.

SOLUN 19. (Kor.) Drugi, iz 54 oseb obstoječi oddelek angleškega Rdečega križa je odpotoval od tu v Srbijo.

Za Rdeči polmesec.

DUNAJ, 19. (Kor.) »Kreditanstalt« je dovolila danes za Rdeči polmesec svoto 10.000 kron.

General Rennenkampf.

Stuttgartska perijodična publikacija »Krieg« piše, kakor poroča cenzurirano »Naše Slovo«:

Ruska armada, ki operira na najsever-nejšem bojišču proti Nemčiji in je sestavljena iz 2. (grodenskega), 3. (vilenskega), 4. (minskega) in 20. (riganskega) armadnega zbora, stoji pod poveljstvom ko-njiškega generala Pavla pl. Rennen-kampfa. Je to eden najmožnejših in naj-hrabrajših ruskih poveljnikov. Izhaja iz starega litavskega plemiškega rodu. Širša javnost je izvedela o njem, ko je osvojil Mandžursko in je zadošil vstajo bokserjev. Tedaj je presenetil svet s svojo hitrostjo in odločnostjo, ko je s peščico kozakov na-padal in premagal sovražnika. To je bilo vzrok, da so ga Kitajci imenovali »La-mara«, t. j. »tigrskega generala«, ruski vojniki pa so mu nadedli priimek »bojevo-l«, t. j. »zmagoviti«. V nesrečni rusko-japonski vojni je bil poleg generala Miščenska skoraj edini general, ki je deloma deloval srečno. Poveljeval je na levem krilu in je dosegel mnogo dobrih uspehov. Kuropat-kin pa je zavistno gledal na njegovo pri-ljubljenost pri moštvu in ga je skušal od-straniti. Tako je strogo zapovedal podjet-nemu Rennenkampfu, da ne sme naprav-ljati nikakih poizvedovalnih pohodov, pri katerih bi moglo izgube znašati nad 300 mož in pri odločilnih bojih pri Liaoyanu in ob reki Šaho je skrčil njegov oddelek ta-ko, da je šel le še posledni bataljon in ne-koliko kozoških sotnij, s čimer se seveda ni dalo napraviti nič. In v zlic temu je bil, kakor je znano iz japonskih poročil, rav-no Rennenkampfov naskok najsilnejši in najpogumnejši. Kmalu po japonski vojni je udušil upor zabajkalskih kozakov in je bil nato imenovan za gubernatorja vilenske gubernije. Pisatelj pl. Tettau pravi o Ren-nenkampfu: »Je to delaven častnik, ki se zaveda svojih dolžnosti in ki se visoko vzdiguje nad največji del častnikov!« Ulrich pravi, da je samo v Rennenkampf-ovih oddelkih videl prave odnose med častništvom in moštvom, iz njega pa da izžareva svežost, samozavest in samoza-upanje. Vkljub svojim zahtevam, ki jih stavi svojemu moštvu, in strogosti, s ka-terjo pazi na izvedbo svojih ukazov, je priljubljen pri moštvu, ki vidi, da je ne-pristranski, napram vsakomur pravičen, nesebičen, kar je redka stvar pri visokih ruskih častnikih, in skrbi za svoje moštvo. Priljubljen je pri svojem moštvu, kakor svoje čase Suvarov, Skobelev, skratka je popularen poveljnik. Je tudi sovražnik lahkoživja in zapravlivosti, kar se take rado pojavlja pri ruskih častnikih, in živi kar najskromneje in najpriprosteje, kakor vsak drug preprost vojak. Znano je, kako je bil nekikrat ves njegov štab devet dni brez mesa in kruha ter je živel od samega suhorja. Je neustrašljiv, podjeten, vztra-jen, telesno neudrhljiv, pri tem pa dobre-ga humorja, pravi vojaški general. Na dvo-ru pa se ni znal priljubiti, temveč je bil vedno daleč proč od dvorskih spletk ter se ni potevalo za naklonjenost dvornih spletkarjev. Rennenkampf ne smatra vo-jaka za brezdušni stroj, temveč opazuje in upazuje lastnosti in sposobnosti vsakega posameznika. Na zunan se zdi robat, je pa omikan in njegovi vojaški članki so po-budili pozornost tudi pri nemških častni-kih. Svojo vojno izkušnost si je pridobil na mandžurskih bojiščih. Ni slep za mnoge nedostatke ruske vojske in se je sam iz-razil, da je manjka ruske drzne pogum-nosti. Rennenkampf je v resnici izboren poveljnik, kakor je dokazal s svojimi vpa-di v južno in vzhodno Prusko, ali je pa tudi dober strateg, se pa mora šele po-kazati.

Bruges in Ostende.

Izpraznenje Belgije po belgijski vojski je odprlo Nemcem širova vrata Bruges in Ostende. Ta okupacija povečuje po Nem-cih zavzeti teritorij za dve zgodovinsko znameniti mesti. Posebno glede Bruges a more spominjati, da je bilo glavno mesto Flandrije, ko je bila ta neodvisna kneževina. Bilo je to pred desetimi stoletji in pol, ko je Baldovin železne roke, prvi knez Flandrski, z zidovi obzidal Bruges in ga obdal na okoli s stolpi. V poznejših stoletjih je Bruges razpel svoje trgovin-ske zveze, postal nekoliko izhodna točka v trgovini, dokler ni sam prišel na glas

po proizvajanju finega platna, svile, bar-žuna. Tudi Bruges je doživel svoje pada-nje in svoje dviganje. Ko je Filip lepi ho-tel uničiti privilegije osvojenih mest Fland-rije, je bil Bruges prvi, ki je dal znak za odpor. Ob zori 18. maja l. 1302 je bilo v tem mestu ubitih nad 4000 Francozov.

Bruges veže z morjem dovolj ploven kanal, ki iz tega neprimorskega mesta napravlja pomorsko pristanišče. Izvršba tega kanala datira že iz XIV. stoletja ter je mnogo pripomogel k blagostanju tega mesta. V svoj čas, namreč sredi XV. sto-letja, se je smatral Bruges kot eno najbo-gatejih mest: v enem samem dnevu je u-tegnilo prijadrti v njegovo luko do 500 inozemskih ladij.

Ali začetkom XVI. stoletja je radi pro-cvitanja Antwerpna začelo upadanje Bru-gesa kakor trgovskega pristanišča, tako, da so ga označili že za »bumrlo mesto«.

V zadnjih desetletjih je belgijska vlada vendar poskušala popraviti krivico, stor-jeno temu, nekaj cvetočemu mestu po nemarnosti naroda. Skušala je povzdigni njega trgovske razmere z zgradbo novega kanala od Bruges do morske o-bali. To delo je stalo 37 milijonov fran-kov. Slovesna otvoritev se je vršila v me-secu juliju 1907 in je na novo probudila trgovsko življenje v tem starodavnem tr-žišču.

Mesto ima mnogo znamenitosti in spo-menikov, med katerimi se posebno odli-kuje Odršenikova katedrala (sezidana na mestu nekdanje katedrale, porušene po Francozih leta 1799). Potem je znamenita cerkev Notre Dame (iz XII. stoletja s 154 metrov visokim stolpom); sv. Jakob (iz XIII. stoletja); mestna svetovalnica; log-gia z znanim stolpom s 353 stopnicami in 48 zvonovi; muzej s številnimi slikami flaminskih umetnikov itd. Mesto Bruges šteje danes 55.000 prebivalcev, dočim jih je nekdanj štelo preko 200.000.

Ostenda po svoji prošnosti ni tako zna-menita kakor Bruges. Ali na veliki slo-ve je prišla kot svetovnoznanu kopališče. K temu slovesu so pripomogle tudi — oštirge iz njene okolice. Število prebival-stva je doseglo leta 1900 do 43.000. Ve-čina se živi od ribarenja in od pobiranja ostrig. K blagostanju pomaga tudi in-dustrija vrvi, ladij in pa obilno proizvajanje tobaka.

Sicer je pa v Ostendi jako razvita trgo-vina, k čemur je največ pripomoglo kra-sno pristanišče, v katerem more hkratu pristati do tisoč ladij. Trgovina se je za-čela tu razvijati od Karla VI., ko je pro-glasil svobodo plovlje. Priljubljeni to od-redbo, je skušal leta 1717 namestnik av-strijske Nizozemske Herkul Turinetti, marki od Prie in »signore di Pisino« (ki je vladal v imenu Evgena Savojskega) u-stanoviti v Ostendi veliko pomorsko pod-jetje: »Ostendsko družbo« s kapitalom 16 milijonov goldinarjev. Nakupil je brodoge, pripravil moštvo in poveljnike ter za-čel z uspešno komunikacijo z Indijama. Ko sta to opazili Anglija in Holandska, sta radi svoje ogrožene trgovine zažugali z represalijami, ako se to novo podjetje ne prepreči in uniči. In res je v petem letu po svoji ustanovitvi družba ustavila svoje delovanje. Sicer je dve leti popred — da se izogne nasilju — družba prenesla svoj sedež iz Ostende v Trst, kjer je pod ime-nom »Iztočnega društva« dalje, ali ne sre-čneje životala. Kasneje, za vlade Jožefa II., se je Ostenda vsaj kolikor toliko po-vzdignila zopet do svoje stare trgovske moči, k čemur pa so mnogo pripomogle te-danje politične razmere, povzročene po ameriškani in angleško-holandski vojni.

Sicer pa je bila Ostenda do leta 1267. le borno ribiško selišče. Tedaj pa je Mar-garita Carigradska, kneginja Flandrije — videc, da ima to selo vse pogoje za raz-vitek, odredila, da se ima Ostenda sma-trati za mesto. Oranski knez jo je leta 1583. utrdil, da zavaruje posest Holandske proti Špancem. Leta 1601. (5. julija) so močne španske čete pod vodstvom voj-vode Alberta avstrijskega oblegle Osten-do, ki jo je branila močna holandska posad-ka. To obsedanje je trajalo 39 mesecev, a zaključil je je marki Spinola, zavzemši trdnjavo 22. septembra leta 1604. Ali ka-ko-jo je zavzel? Kakor veliko in nepre-gledno razvalino in gonilo!

Avstrijski namestniki v Nizozemski so si prizadevali za obnovljenje mesta ter mu — kakor govore zgodovinarji — privo-ščili luksus nekoliko elegantnih palač v stilu renesance in ene lepe katedrale.

Samo za kratek čas so je zavzeli Fran-cozi leta 1745., a pozneje so je ponovno zavzeli vojniki revolucije leta 1792. Od tedaj je ostala Ostenda v francoski ob-lasti vse do leta 1814.

Mesto ima v geslu latinski motto: »Ostende nobis Domine misericordiam tu-am!« — Kakor naročeno za današnje raz-mere!

Napovedi Wernyhore o ustajenju Poljske.

„Nowiny Wiedenske“ imajo naslednji sestavek:
Pred nekoliko leti sem imel pri popoldanskem čaju pri znanem dunajskem pisatelju Zigi Münzu priložnost, seznaniti se z nekim turškim diplomatom. Iz lahko umljivih razlogov diskretnosti moram zamolčati njegovo ime. Morem pa pripomniti, da je kmalu nato prevzel mesto turškega poslanika v eni izmed evropskih prestolnic in nekoliko pozneje postal zunanji minister.

Začetek pogovora je bil čisto vsakdanji, kmalu pa je prešel na bolj zaupna pota. Turki je bil jako olikan mož, s črno brado in črnimi presunljivimi očmi. Naenkrat me je vprašal:

»Vi ste Poljak?»

»Da, ekscelencja, Poljak.«

Turki je pokimal z glavo in na njegov obraz je sedel izraz melanholije.

»Nekdaj so bili časi«, je kar tako dodal, »ko sta si bili Poljska in Turčija zakleta sovražnika, pozneje pa najboljša prijatelja.«

Ta izraz čustva iz ust turškega diplomata me je živo zadel v srce.

»Ali ekscelencja ve, kako napoved o Poljski in Turčiji je zapustil slavni ukrajinski pesnik Wernyhora?»

»Da Poljska vstane iz groba«, je odgovoril diplomat z resnim glasom, »in bo zopet samostojna takrat, ko bodo Turki napajali svoje konje v Visli.«

»Ekscelencija je znana ta napoved Wernyhore?« sem začuden vzkliknil.

Vsakemu izobraženemu Turku, ki pozna prošlost svoje države, je znana ta napoved glede poljske bodočnosti, je zvenel odgovor diplomatov.

Vrsta let je minila po tem razgovoru, a vendar mi je ostal nenavadno živo v spominu. Večkrat sem ga premišljeval in nikdar ne pozabil.

Čuden tek dogodkov more zdaj res prinesiti, da bo turška vojska svoje konje napajala v Visli. Ni prišlo do tega v krimski vojni, ker je angleška in francoska diplomacija omejila delokrog zveznih armad samo na Krim. Napoleon III. in londonski kabinet sta odbila predlog onih francoskih generalov, ki so hoteli silno turško, francosko in angleško vojsko pognati skozi Multansko (Moldavijo) na Ukrajino in Poljsko.

Zdaj pa je razpostavitev na teatru vojne v vzhodni Evropi taka, da v resnici more priti do tega, da si bodo turški konji ugašali žej v Visli. In ker ni izključeno, da bo posledica te vojne, ki se zdaj vrši, vstajenje poljskih dežel k gospodstvu v tej ali oni obliki, more napoved pesnika Wernyhore preiti iz fantazije v dejstvo.

Tako imenovani list. Posneli smo v karakteristiko razpoloženja med Poljaki.

Moč Izlama.

Ker se že govori, da je turški sultan proglasil sveto vojno, in pa o možnosti ustaje vsega izlamskega sveta, bo zanimalo čitatelje, ako podamo po praškem »Casu-cenzurirani članek, iz katerega je razvidno, kolika so navskrižja med pripadniki Izlama po raznih krajih sveta v kulturnem pogledu in v pogledu državnega pripadništva.

Med mohamedani ni izrazite zavesti edinstva. Zato pravijo vsi poznavalci Izlama, da gibanje takozvanega panmuslamskega nima odziva v večjih masah današnjega muzelmanstva. K verski razcepljenosti prihajata še narodnostna in jezikovna ter državna razkosanost.

V otomanski državi sami so Turki v manjšini in ta je manje kulturna in zavedna. Arabci, ki bi se morali v prvi vrsti odzvati sultanovemu pozivu in se spuntati proti Angliji in Franciji, sovražijo Turke in jih smatrajo za svoje tlačitelje in uzurpatorje kalifata.

Znani orientalist dr. Musil piše v »Oesterreichische Monatsschrift für den Orient«:

Najnevarnejši za obstanek turške države so Arabci in narodno gibanje med njimi. Sole, ustanovljene po evropskih in ameriškanskih kristijanah, so jim vcepile narodno zavest. Mladoturška vlada nastopa jako energično proti njim, uničuje glavne arabske liste, razpušča društva, arabske dijake uvršča v vojsko itd. Mladoturki nečesto odnehajo, vedoč, da bi po samostalnosti Arabcev njihov vladar postal glavni Izlama.

Saj prorok je bil Arabec, obe sveti mesti sta v Arabiji, sveta knjiga je pisana v arabskem jeziku, ki je liturgični jezik vseh mohamedanov. Zato se Mladoturki tako boje Arabcev, dočim Rusi, Angleži in Francozi podpirajo narodno gibanje med Arabci.

Duševni vodja indijskih mohamedanov, Aga Kan, je izdal proglas, v katerem obsoja postopanje Turčije. V Egiptu se Fe-lahi drže mirno, istotako mohamedanci v ruskem delu Kavkaza. Poziv na sveto vojno utegne delovati na afriške Senuse, ki so se dosedaj bojevali v Tripolisu proti Italiji, a ravno ta okolnost vznemirja Italijane. Po vsem tem je verjetno, da se sveta vojna razvname samo v mejah ožje Turčije.

Sličice iz vojne.

»Arbeiter Zeitung« poroča: Vojak Schneider I. lahkega konjiškega polka v Norimberku, se je moral zagovarjati, ker se je dejanski lotil svojega predpostavljena. Vojaka, ki je proti svoji volji po izbruhu vojne ostal pri nadomestnem škadronu v garniziji, je 15. avgusta po mirozovu ustavljen na ulici nekje rezervni podnarednik in zahteval od njega, naj mu pokaže dopustnico. Vojak, ki je imel svojo ljubico pri sebi in ki je bil pijan, je hotel pobegniti. Ko pa ga je podnarednik pograbil, se je vojak začel rovati z njim nekoliko. Podnarednik je aretirani vojaka, ki so ga potem vteknili v stražnico. Tam je vojak odtrgal pažnico in mahal žnjo okrog sebe. Vojno sodišče v Norimberku je verjelo vojaku, da je ravnal v pijanosti, in ga oprostilo. Na podlagi obtožiteljeve pritožbe pa se je vršila nato vzključna razprava pred višjim vojnim sodiščem, ki je obsodilo vojaka, ki služi drugo leto, v kazen dvanajstih let in šest mesecev ječe. Pred višjim vojnim sodiščem je izpovedal vojak, da se ne more več spominjati onega dogodka in da je bil tedaj silno razburjen, ker ni smel na bojišče. V resnici potrjuje nekaj priči, da je vojak pri onem dogodku na ulici razburjeno izražal podnaredniku svoje ogorčenje, da ga niso poslali na bojišče.

Rusi in Madžari pri krompirju. Interesantno epizodo iz galiških bojev opisuje sledeče pismo z gališkega bojišča: 17. novembra. Včeraj zvečer se je pripetil neznan dogodek, a postalo nam je vsem tople okrog srca. Naši honvedi, ki so stali zelo dolgo v kritjih, so dobili apetit na krompir. Nekemu podoficirju je šinila ideja v glavo, ko je videl velike krompirje poleg okopov. Vojaki, je rekel takoj, kako dobri bi bili pečeni krompirji. Komaj je izpregovoril te blažene besede, že je nastalo nervozno gibanje po vsem okopu. Kar po vrsti so se javili vojaki: gospod četovodja, jaz jih prinesem, gospod četovodja, ali jih bo dovolj in krušnjak? Rečeno, storjeno! Dva honveda sta se splazila iz okopa, njima so sledili trije, štirje, potem pet, končno deset mož. Vse njihovo orožje je obstojalo iz lopat. Plazili so se po trebuhu kakih 100 metrov daleč, dokler niso dospeli do polja, kjer se je nahajal krompir. Ostali so čakali v okopu z nestrpnostjo, kaj se zgodi. Vsi so bili pripravljani, da priskočijo tovarišem takoj na pomoč, kakor hitro bi bili napadeni. Preteklo so minute in minute. A glej! Kar nenadoma se je tudi iz ruskega okopa priplazilo deset mož z lopatami. Tudi oni so imeli za cilj: krompir na njivi. Prišli so zelo oprezno. In tako smo kopali potem na eni strani njive krompir mi, na drugi pa Rusi. Rusi so se nam pričeli vedno bolj približevati. Na naše velikansko začudenje in strmenje smo opazili, da so se naši in Rusi, potem ko so si nabrali dovolj krompirja, veselo pozdravili in odšli nato vsi brez vsakih skrbi nazaj v okope. N trajalo pol ure in med obema sovražnikoma strelskima jarkoma se je pričelo zopet strahovito streljanje.

Ni bil njen sin. Vdova nekega Kiss janoša v Bekeš St. Andražu na Ogrskem je prejela obvestilo, da je njen sin umrl za r nam, ki jih je dobil na bojišču. Vdova je dala prepeljati sinovo truplo domov, kjer so ga pokopali z velikimi svečanostmi. Kako pa je bila vdova veselo presenečena, ko je nekaj časa pozneje p o jela od svojega sina, ki naj bi bil že pokopan, pismo iz bolnišnice, v katerem je je naznanjal, da je pač ranjen, da pa je kreva. Očividno so ga zamenjali s kakim drugim vojakom enakega mena.

Razne politične vesti.

Ogrsko-hrvatska skupna zbornica se oree vendar- e nide. Tudi zadnja avdiencia ministrskega predsednika grofa Tisza pred cesarjem se je baje nanašala v prvi vrsti na to, rekli bi, vojno zasedanje ogrskega parlamenta. Vadar da je — tako izvaja »Neues Wiener Tagblatt« — že podela pre-dankcijo 6 zakonskim načrtom, ki jih vlada prihodnje srede predloži poslanski zbornici.

Italija in sedanja vojna. »Popolo Romano« trdi, da so vodilni krogi v Rimu uverjeni o lojalnosti Turčije napram Italiji. Turčija da tudi nima interesa na tem, da bi si u-tvarjala nove sovražnike, ko je v boju s usprosužumom. To da je logičen zaključek iz pozitivnih dejstev. Nevarn st za Italijo v Libiji bi mogla nastati le tedaj, če bi izstopila iz nevtiralnosti in se obrnila prot Nemčiji in Avstriji.

»Gazzetta del Popolo« pa piše: Italijans a politika slej ko prej n agresivna ampak izključno defenzivna, ali pripravljena, da poseže vnes, č m bi bilo italijansko prebvalstvo izv n dežele v nevarnosti da je absorbirato druge države. Ni torej res, da bi bil Sonnino pripraviljen, podpirati Angleže v Egiptu, kajti to bi izzvalo vojno napoved od strani prijateljev trovezce. Italij je le namen braniti po turški agitaciji ogroženo kolonijo Libijsk.

Domache vesti.

(radnja nove sodne palače v Trstu. C kr. vodstvo za zgradbo sodniških stavb razglaš a:

C. kr. ministerstvo za javna dela odda kleparska dela, napravo za centralno kurjavo, kamnoseška dela dobavo oken, tesarska dela in konečno betonska dela. Ponudbe naj se nanašajo na vsa dela dotičnega popisa del. Na delne ponudbe se ne bo oziralo. Začetek izvrševanja del se bo vršil po posebnih pogojih. Enotne cene naj se navedejo v po-

pisih (izkazih) del s številkami in besedami. Po določbah ponudbenih opremkov primer-no sestavljene ponudbe se imajo vložiti pri c. kr. vodstvu za zgradbo sodniškega poslojpa v Trstu, najdalej do 9. decembra 1914, opoldne ob 12. uri. Ponudbe se odpro dne 10. decembra 1914 ob uri, določeni glasom konkurenčnih določil pri vodstvu za zgradbo sodniškega poslojpa v Trstu. Vsi na zagla-se nanašajoči se pripomočki, kakor splošni in posebni pogoji, izkazi del, določbe natečaja, ponudbeni obrazec, kakor tudi dotični pripomočki načrtov se dobijo pri c. kr. stavbenem vodstvu od 8. do 12. ure predpoldne in od 3. do 6. ure popoldne. Na pomankljivo sestavljene ali prepozno došle ponudbe se ne bo oziralo.

Nakupljena kava v aprovizacijske svrhe. Z Dunaja smo prejeli brzojavno: 50.000 vreč kave, ki leži v Trstu in je last družave Sao Paol, je nakupilo n še ministr-stvo za trgovino po enotni ceni K 170 za 100 kilogram v, da jih da na razpolo-go najvažnejim krajem konsuma v Avstriji v svrhu aprovizacije. Trst dobi za svojo lastno porabo 17.000 vreč. Detajine cene za najde-belejo brazilsko kavo za Trst K 380 ob p sredovanju tržaške tvrdke Arnstein.

Vojna oskrba. Uslužbenci in pomožni uslužbenci c. kr. avstr. državnih železnic so naklonili v področju c. kr. ravnateljstva državne železnice v Trstu za dobo vojne 17, in več od svoje plače za vojno oskrbo. V mesecih oktober in november v ta namen naklonjeni znesek znaša K 6565 in se je doposlal vojno oskrbovalnemu uradu na Dunaj.

Češko rodoljubje na smrtni postelji. V Olomucu je umrl deželno-sodni svetnik v poku u Fr-n Brdek, ki je vse svoje imetje testamentarično zapustil olomuški »Matic Skolski«, ki je po izplačanju nekih lega-tov — os ane okolo 100.000 K. To so jasni izglede resničnega in najplemenitejšega rodoljuba, najlepši sp-memiki, ki si jih jok jnki o tavljejo sami, da bo živel njihov spomin med poznejimi rodovi.

Vesti iz Goriske.

Za naše vojake! Zopet se pripravlja vsa širna Avstrija, da slovesno in razmeram primerno proslavi 66. letni vladarski jubilej Nj. Velicanstva presvetlega cesarja Franca Jožefa I.

Pomemben je vedno bil za vsakega Avstrijca 2. december, a letos tem bolj, ker se zbirajo tesno okoli slavnega prestola našega sivolasega vladarja vsi avstrijski narodi — brez razlike, — da branijo pre-sto in ljubljeno domovino pred navalom sovražnikov.

Se nikoli se niso čutili avstrijski državljani tako spojene s častitljivo vladarjevo osebo, kakor v sedanjih resnih časih.

A pogled našega cesarja je obrnjen na bojišče, kjer se bore njegovi zvesti podložniki za čast in srečo Avstrije! Njegova srčna želja je, naj bi vsi dobri državljani sodelovali po svojih močeh z vojaki na bojišču.

Mnogo dobrega se je v prilog vojakov e storilo, častno se je odzvala svoji patriotični dolžnosti naša slovenska domovina. A storiti nam je še mnogo! V smislu poziva osrednjega vojno-oskrbovalnega urada na Dunaju (okt. 1914) se obrač-a podpisana nabiralnica darov vojno-oskrbovalnega urada za slovenski del (ženski odsek S. K. S. Z.) v Gorici, via Carducci št. 6, II. do vseh javnih korporacij, do vseh slovenskih društev, tozadnevni krajevni odborov, ter vseh rodoljubov v mestu in na deželi z nuino in go-rečo prošnjo, naj proslave letos cesarski jubilejni dan 2. december na ta način, da naklanjajo velikodušno darila v denarju in v blagu namenjena našim četam na bojišču.

Kot božična darila za naše vojake v vojni so posebno pripravni sledeči predmeti: ure, žepni noži, mali samovari, žlice, vazelin v tubah, bilježnice, svinčniki, električne svetiljke (samo take, ki ne rabijo nadomestnih tvarin), sveče, smotke, svaljčice, tobak s pridejanim cigaretnim papirjem, kratke pipe za tobak (takozvane burške pipe), tobak za pipe, užigalnice, konzerve, keks, prepečenec, čokolada (izključene so druge jestvine).

Prav posebno pa še priporočamo za naše vojake zimsko spodnjo obleko (pletanine).

Kdor ne more dati obleke, naj pomaga plesti ali naj daruje kaj v denarju.

Trkamo torej zopet na požrtvovalna srca, saj ljubezen je neizcrpljiva! Vsak lahko kaj malega odrine! Vsak naj torej dne 2. decembra položi po svojih močeh dar — domu na oltar.

Ti darovi so namenjeni za božičnico našim vojakom. Med tem ko se bodemo doma veselili božičnih praznikov, hočemo tudi vojake razveseliti za božič s temi darovi. Darovi se lahko posameznim domačim polkom namenijo z označbo »Božični dar za polk šte v. . .«

Da bo ta akcija čimbolj uspešna, naj se prične s pobiranjem darov že v nedeljo pred 2. decembrom t. j. 29. novembra in se zaključí z naslednjo nedeljo, dne 6. decembra.

Pripominja se, naj se vsi darovi takoj pošljejo izključno na naslov »Nabiralnica darov vojno-oskrbovalnega urada za slovenski del v Gorici« (Gosposka ulica št. v. 6).

Ta nabiralnica je pooblašena po dopisu c. in kr. voj. minist. vojno-oskrbovalnega urada na Dunaju z dne 17. okt. 1914 za pobiranje darov v slovenskem delu goriske dežele. Nabiralnica tudi skrbi, da prejmejo te darove predvsem naši domači vojaki.

Prva tržaška tovarna brusnih kamnov, smirka in „corundum“
G. Pillotti-Trst
Pisana: Riva Pescatori 14, Tel. 15-25

Prodajalnica ur in dragocenosti
G. BUCHER
(ex drug Drag. Vekjota)
Trst (nasproti prejšnje prodaj. D. Vekjet)
Trst, Corso št. 35.
B. gati izbor zlatanine, srebrnine, dragocenosti in žepnih ur. Kupuje in menja staro zlato in tudi srebro z novimi predmeti. Sprejema naročbe in popravila vsakovrstne srebrnine, zlatanine, kakor tudi žepne ure.

Velika zaloga vsakovrstnega pohištva
Aleksander Levi-Minzi
(Tvrdba ustanovljena leta 1874).
Trst, ulica Rettori št. 1
(Piazza Rosario-Palača Morenzi).

Točne ure prodaja
Emilio Müller
najuglednejša in najstarejša prodajalnica ur v Trstu, ulica S. Antonio (vogal ulice S. Nicolò)
Velika izbira
veržic, zlatih, srebrnih, kakor tudi stenskih ur vsake vrste i. t. d.
Ustanovljena l. 1889.

JOSIP STRUCKEL
Trst, vogal ul. Nuova-S. Caterina
Nov prihod volnenga blaga za moške, in ženske, zbir, batist in perljiva svila za jošce. Svitlenina in okraski zadnje novosti, velik izbor izgotovljenega perila in na metre, spodnje srajce moderci. Vezanine in drobnarije, preproge, zavese, tržij po izjemno nizkih cenah.

Izredna prilika.
Velik dohod ur, veržic, zlatih in srebrnih priveskov. Znižane cene.
RAIMUND BIZJAK
urav
V hiši »Delavskega konsuma društva« Trst, Campo S. Giacomo 4

Oblastveno avtorizovana delavnica
PATRIZIO PITTARO
se je preselila v ul. Giacinto Gallina 6
Napeljava električne razsvetljave, motorjev, telefonov, električ ih zvoncev in strelodvov. Zaloga potrebščin. Izbor oglja za električne etilke. Točna izvršba - Pl čilo na obroke. - Brezplačni proračuni.

Novo skladišče
Veliko skladišče klobukov
dežnikov, bele in pisane srajce, izladska platna žepnih robcev, moških nogovic itd.
K. Cvenkel Trst Corso 28
Cene zmerne. -- Postrežba točna. Narodna trgovina. -- Narodna trgovina.

IGNAZIO POTOCNIG
Trst, ul. Riborgo 28, vogal ul. Beccherie. (Podružnica, ul. Barriera) veehila 23
Velika izbira moških in deških oblek. Črni in modri paletots. Ranglan, Uster v sivih in rujavih barvah. Suknje s kožuhovine. Velika izbira moških pletenic (maj). Rumene in modre oblike za delavce.
Izbera blaga za moške oblike. Sprejemajo se naroč la po meri

Velika zaloga in tovarna pohištva
ANDREJ JUG - TRST
via S. Lucia 5.
Bogata in lepa izbira finega in navadnega pohištva in tapetarij.
Telofon 17-30

Caffé Nuovo
(NOVA KAVARNA)
Trst, Piazza Barriera-Settefontane
Prva udobnost. Bogata izbira čamikov. Prvorvrstne pišče. Hladila vseh vrst. Biljardi Seifert, TELEFON 15-81. Poleg kavarni se nahaja tudi izvrsten BUFFET, kjer se prodajajo mrzla jedila viano in Dreberjevo pivo, Sprejema se naročila na dom. Priporočla se udani
Franjo Abram, lastnik.

DEJANSKA PIVOVARNA - TRST
ADRIA
NAJBOJŠE PIVO!

ARTURO MODRICKY
Prodajalca manufakturnega blaga in drobnih predmetov
Trst, ulica Belvedere št. 32.
Novi dohodi perkala, z firji, batista i. na nama, volnenga blaga, pokrivala in odeje, preproge, brisače in prti, per o na meter in za rjuhe, srajce, spodnje srajce, nogovnice, moderci, ovratnice, dežniki, usnj, rokavice, ži, ke, traki in veliki izbor drobnih predmetov. Ve ikansk izbira. CENE ZMERNE.

Nicolò Cosciancich
avf. zobotehnik
TRST - ulica Nuova št. 15, II. nad.
sprejema na novo
od 9-1 in od 3-7. - TELEFON št. 25-93.

Veliko skladišče šivalnih strojev in koles
LUIGI GRAMACCINI
Trst, ulica Barriera vecchia št. 25
Cene dogovorne. Plaćilo na obroke. Sprejme se popraviljanje šiv. strojev vsakega zistema. Prodaja igel, olja in aparatov. Kupuje in prodaja že rabljene šivalne stroje.

Veliko skladišče klobukov
dežnikov, bele in pisane srajce, izladska platna žepnih robcev, moških nogovic itd.
K. Cvenkel Trst Corso 28
Cene zmerne. -- Postrežba točna. Narodna trgovina. -- Narodna trgovina.

Veliko skladišče klobukov
dežnikov, bele in pisane srajce, izladska platna žepnih robcev, moških nogovic itd.
K. Cvenkel Trst Corso 28
Cene zmerne. -- Postrežba točna. Narodna trgovina. -- Narodna trgovina.

IGNAZIO POTOCNIG
Trst, ul. Riborgo 28, vogal ul. Beccherie. (Podružnica, ul. Barriera) veehila 23
Velika izbira moških in deških oblek. Črni in modri paletots. Ranglan, Uster v sivih in rujavih barvah. Suknje s kožuhovine. Velika izbira moških pletenic (maj). Rumene in modre oblike za delavce.
Izbera blaga za moške oblike. Sprejemajo se naroč la po meri

Velika zaloga in tovarna pohištva
ANDREJ JUG - TRST
via S. Lucia 5.
Bogata in lepa izbira finega in navadnega pohištva in tapetarij.
Telofon 17-30

Dolžnost vsakega Avstrijca je, da prispeva po svoji možnosti k Avstrijskemu vojn. posojlu!